

Kulturkristne lever på ryggen af de fuldt ud kristne

Professor Peter Nedergaard er glad for at være vokset op i en kristen kultur, men overvejer at melde sig ud af folkekirken, fordi han synes, at den til tider "direkte modvirker udbredelsen af kendskabet til kristendommen", ikke mindst i sagen om Massoud Fourouzandeh

af MARIANNE NYGAARD KNUDSEN

Hvordan vil du beskrive din tro?

Jeg vil kalde mig selv kulturkristen.

Jeg værdsætter i høj grad kristendommen og er glad for at have levet det meste af mit liv i den kristent dominerede del af verden.

Jeg er også glad for den medfølgende balance mellem den enkelte og fællesskabet, en ikke-hævngrædighed og en barmhjertighed. Kristendommen har alt i alt spillet en overmåde positiv rolle for Danmark.

I det hele taget er Bibelen en uovertruffen, livsklog bog.

Man overraskes gang på gang over, hvor præcist den sætter tingene på plads, således at de passer med det, man ellers går og tænker. Dens styrke er, at den ikke er Guds ord, men er skrevet af mennesker med forskellige syn på tingene og alligevel har en rød tråd, som er så smukt stykket sammen.

De biskopper, som i sin tid redigerede Bibelen sammen af de mange forskellige mulige stykker tekst, må være blandt verdens bedste bogredaktører.

Men jeg er ikke troende kristen i den forstand, at jeg tror på opstandelsen og det evige liv. Når livet er ovre, er det ovre. Jeg er sikker på, at alt dybest set er kemi.

Samtidig er jeg klar over, at hvis jeg skal have lov til at være "lunken" kulturkristen, skal der være nogle, der er absolut troende, og som accepterer hele pakken. Vi kulturkristne lever på ryggen af de fuldt ud kristne. Derfor synes jeg også, at det er trist, at kristendommen viger i vores del af verden. En del af skylden herfor har den måske alt for dovne folkekirke i

virkeligheden selv. Hvorfor bruger den så mange midler på flot indrettede sognestuer og PHlamper og så få midler på at fastholde medlemmerne og udbrede kendskabet til kristendommen? Samtidig er det positivt, at kristendommen vinder voldsomt frem i Østasien og Afrika syd for Sahara. Kristendommen giver tilsyneladende mening og retning for menneskene her, som gennemløber store forandringer. I Sydafrika har den været helt uomgængelig for sikringen af en fredelig overgang fra apartheid-styret.

Hvordan var forholdet til religion i dit barndomshjem?

Det var ikke et udpræget religiøst hjem. Det hang også sammen med tiden. Jeg voksede op i de materialistiske 1960' ere og i de politisk venstreorienterede 1970' ere.

Kristendommen var i lav kurs dengang, men min mors familie vil jeg kalde grundtvigiansk. Man sang grundtvigske salmer ved snart sagt enhver given lejlighed, og især min mormor havde en umiddelbar, glad tro på Gud og Jesus.

Noget af det tog jeg med mig, da jeg tilbragte en del tid hos netop min morfar og mormor. Senere gik min far ind i det lokale menighedsråd, og min lillebror blev sognepræst. Så måske var der alligevel lidt mere kristendom, end jeg sådan lige husker det.

Vi går i min egen familie en gang imellem i den lokale kirke, som er Mariendals Kirke på Frederiksberg. Jeg synes godt om Preben Ulstrups tidehvervsk orienterede prædikener. De er en slags åndeligt brusebad for hjernen, når de er bedst. Omvendt har jeg det mindre godt med de tidehvervskes ligegyldighed med, om kristendommen er i verden eller ej.

Vore børn er også alle døbt med mit familienavn, som stammer fra en gård lige uden for Mariager. Samtidig blev min kone og jeg netop ikke gift i en kirke, men på rådhuset. Vi synes begge, at kirkebryllupper er en smule komiske. Jeg tror, at mange præster har det på samme måde, når par kommer og vil giftes af den grund, at det er romantisk, selvom kirkebryllupper ikke har nogen som helst bibelsk betydning. Derfor afstod Martin Luther også fra at blive gift med Katharina i en kirke.

Hvad har udfordret din tro?

Jeg har aldrig været troende, men som sagt "kun" kulturkristen.

I slutningen af gymnasiet og i begyndelsen af universitetsårene mødte jeg imidlertid marxismen, som tiltalte mig meget. Her var der en logisk sammenhængende teori, som omfattede de fleste livsområder, og som tilmed tilbød menneskehedens "frelse". Jeg mener ikke, at der var tale om en tro, men mere om en søgen efter et logisk, sammenhængende verdenssyn. I de år meldte jeg mig i konsekvens heraf ud af folkekirken. Da jeg i begyndelsen af 20'erne mistede min marxistiske overbevisning, meldte jeg mig samtidig ind i folkekirken igen.

I disse år går jeg og overvejer, om jeg igen skal melde mig ud af folkekirken. Årsagen er, at jeg til tider synes, at folkekirken direkte modvirker udbredelsen af kendskabet til kristendommen. En af de nye sager, som gør, at jeg synes mindre godt om folkekirken, drejer sig om Massoud Fourouzandeh, der som indvandrerpræst døbte 160 konverterede muslimer i 2011 og 2012. Det må vist siges at være mere, end nogen anden i folkekirken kan præstere. Alligevel blev han mødt med kritik og trussel om fyring.

Folkekirkelig ladhed er tilsyneladende den foretrukne norm. Derfor går jeg og overvejer, om ikke kendskabet til kristendommen i Danmark ville få det bedre, hvis folkekirken havde færre til at betale kirkeskat. Mit eget lille mangel på bidrag ville i denne henseende intet betyde, men blot være min egen mentale markering ligesom dengang, jeg meldte mig ud og derefter ind.

Hvad har formet den tro, du har i dag?

Jeg bliver sjældent præget af personer, men tit af det skrevne ord. Bibelen har præget mig, men det har skønlitteraturen og faglitteraturen også.

Hvordan gør din livsanskuelse en forskel i din hverdag?

I den forstand, at jeg hele tiden holder øje med, at jeg får noget ud af dagene. Som helt ung læste jeg Jean-Paul Sartres lille bog og foredrag "Eksistentialisme er humanisme".

Ideen er, at man nøje skal overveje, hvad man hver dag får presset ud af livet, og den satte

sig fast i mig. Man er kun, hvad man gør. De fleste dage planlægger jeg nøje, hvad jeg skal nå, og så må det tage den tid, det tager. Man skal holde, hvad man har lovet sig selv. Jeg kan i den forbindelse vældig godt lide pligtelementet i kristendommen. At der er noget, man blot skal. Danmark har i mange år økonomisk og på anden vis levet højt på indoktrineringen af den kristne pligtetik i befolkningen, men nu er den sammen med kristendommen ved at være slidt ned.

Hvem er et forbillede for dig i eksistentielle spørgsmål?

Jeg har ikke nogen forbilleder, når det kommer til eksistentielle spørgsmål.

Hvad er det bedste åndelige råd, du har fået?

Det bedste er altid at betragte tingene - som den hollandsk-jødiske filosof Spinoza sagde - sub specie aeternitatis, hvilket vil sige under evighedens synsvinkel. Jorden var her før os, og den vil stadig være her, når vi har ødelagt livsbetingelserne for os selv. Således betragtet får livets genvordigheder, ens egne fejl og irriterende medmennesker karakter af at være myggevingslag i skyggen af Himalaya og intet andet.

Fakta: PETER NEDERGAARD

Født 1957 i Aarhus og opvokset i Randers og Hammel. Professor i statskundskab ved Københavns Universitet. Bosat på Frede riksberg, er gift og har tre børn.